

ABONAMENTUL
Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 «
Pe 1 lună . 2 «
Nrul de Duminică
Pe un an 4 Cor. — Pen-
tru România și America
10 Cor.

Nrul de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA
Deák Ferenc-utca 20.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.

Manuscripte nu se ina-
poiază.

Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Iredentismul nostru.

I.

(§) Comitele Toroczkay e nobil de viță veche, deci om gentil, și nimeni încă nu le-a dat frunțașilor politici ai românilor din regatul ungar o atât de bună recomandare ca dânsul.

Noi știm prea bine și dimpreună cu noi vor mai fi știind și alții, că toți cei ce în Ungaria susțin cauza românilor sunt oameni ai ordinii, cetățeni leali și mai presus de toate, supuși credincioși ai Împăratului și Regelui Francisc Iosif I, care i-a ajutat pe români să-și înființeze cele două mitropolii și să-și întemeieze puținele așezăminte culturale, pe cari le au.

Zadarnic am spune-o însă noi înșine aceasta, căci ni-s'ar zice, că o spunem numai pentruca să ne ascundem intențiunile perverse, și mai mult ori mai puțin zadarnic o spun și binevoitorii noștri din Viena, din Berlin, dela Roma, dela Paris ori dela Londra, căci li-se zice, ca marelui norvegian, că sunt rău informați și induși în eroare.

Cu totul altfel ne prezentăm în fața lumii când putem să ne răzămăm pe o mărturie clasică și asemenea mărturie este comitele Toroczkay, care în calitate oficială a spus în fața lumii întregi, că frunțașii politici ai României, chiar și când sunt miniștri întrețin fără de sfială cele mai bune relațiuni cu frunțașii politici ai românilor din regatul ungar, le primesc

și le întorc vizitele, le dau sfaturi și încu-jează în lucrarea lor, iar Regele Carol I îi primește în audiențe când trec fie pe la București, fie pe la Sinaia, ca să iee dela dânsii informațiuni asupra celor ce se petrec la hotarele apusene ale țării sale.

Dacă toate aceste sunt adevărate, nu mai încapă în mintea nici unui om responsabil îndoiala, că Regele Carol I, consilierii săi și oamenii politici ai României în genere nu au nici un cuvânt de a se sfii în ceea ce privește legăturile lor cu frunțașii românilor din regatul ungar, fiindcă știu foarte bine că aceștia sunt oameni ai ordinii, cetățeni leali ai monarhiei austro-ungare, cu care România întreține cele mai bune relațiuni; și supuși credincioși ai Împăratului Francisc Iosif I, pentru care românii toți au un adevărat cult.

Mai e însă un lucru politicește și mai prețios, care rezultă din mărturia dată de comitele Toroczkay.

E învederat, că atât regele Carol I și consilierii săi, cât și cercurile politice române, în genere, și-ar impune oarecare rezervă, dacă nu s'ar ști și la Viena ceea ce se știe la București. Fără de sfială vorbesc numai oamenii, cari nu au nici un gând ascuns, și au trecut timpurile, în care cercurile politice din Budapesta și mercenarii biuroului de presă al Ungariei puteau să protestează lumea făcând-o să creadă, că românii din regatul ungar sunt niște răsvăritori, iar România e un cuibar de disordini.

Aceasta e rezultatul firesc al intervenirii comitelui Toroczkay, care n'a putut decât

să-i salte pe români din regatul ungar în ochii tuturor oamenilor cu judecată.

Se vor fi găsimd fără îndoială și între români, atât în Ardeal, cât și în România, oameni lipsiți de bun simț, care nu-și dau samă despre ceea ce vorbesc și mână apa la moara calomniatorilor poporului român. De aceștia însă nimeni nu ține samă; cu aceștia nu întrețin legături nici miniștri, nici alți frunțași ai românilor; aceștia nu sunt primiți în audiență nici la București, nici la Sinaia.

Lucru acesta e atât de adevărat, încât e nevoit să-l mărturisească și »Magyar Hirnapok«, care numește ziariști »provinciali necoți și semiculți« pe ceice fac încercare de a propaga printre români spiritul așa numit iredentist.

Mărturisirea aceasta e cu atât mai concludentă, cu cât ea e făcută de un ignorant, care vorbește despre chestiunea română fără ca să o cunoască, deci numai în urma unei impulsii pornite din simțământul, că comitele Toroczkay s'a făcut de râsul lumii vorbind despre un curent iredentist la români în fața unui om ca baronul Aerenthal, care știe foarte bine, că un asemenea curent nu există.

Există însă între români și devine prin forța împrejurărilor din ce în ce mai puternic un alt curent pentru oamenii ca comitele Toroczkay cu mult mai primejdios, cel pornit la 1848, pe care guvernul ungar și dieta ungară îl propagă cu un zel înfierbântat.

În al treilea dintre punctele rezoluțiunii

FOIȚĂ ORIGINALĂ A »TRIBUNEI«.

V e g h e r e a.

De Carmen Sylva.

Cu drept cuvânt poate, cel mai mulți oameni socotesc insomnia ca pe cel mai mare dușman al lor, ca pe unul din cele mai bine alese chinuri ale trudnicei noastre vieți pământeste. Ei întrebă pe toți doctorii, ce trebuie să facă pentru ca să poată dormi; iau fel de fel de otrăvuri, cari să le ademenească somnul și cari mai rău le strică nervii; se învârtesc în așternut fără odihnă și dau frâu liber gândurilor, pe cari le lasă furtunate să alege fără rost și fără nici o țintă. Și, pentrucă sunt oboșiți, zăbovesc pe urmă până târziu în pat, și se lipsesc astfel de prilejul de a dobândi cât mai multă oboseală sănătoasă.

Dar, mai întâiu de toate, nu orice om are nevoie de nouă ceasuri de somn. Dacă doarme dela nouă până la trei sau patru, sau dela miezul nopții până la cinci sau șese dimineața, îi e cu prisosință deajuns. Poate o mică slestă, ca păsările și plugarii, la amiazi, după prânz, — și omul e odihnit.

Multora le-am dat, cu folos sfatul să se scoale la ceasurile patru, în toiul verii ca și în toată iernii, și iată că seara, în adevăr, piroleau de somn!

Dar să zicem că și acest mijloc ar fi zadarnic; sunt vremuri în cari nu se lipeșc genele, — de ce să te sbuciumi însă atât de amarnic?

Deci, nedormind, te folosești de vremea aceasta ca să citești, dacă nu te încumetezi să-ți por-

nești gândurile tale pe calea cea dreaptă, — să scrii, dacă ai gânduri, și să cugeți, dacă ai limpezimea și țărița sufletească trebuincioasă. S'ar cuveni să prefacem în adevărate ceasuri de sărbătoare nopțile de insomnia. Firește că în ceasurile de cumpănă grea, când somnul e izgonit de o durere cumplită, trebuie, mai întâiu, să lași durerea să se răzbune în largul ei — are și ea drepturile ei — dar, pe cât e cu putință, nici atunci slab și șovăelnic, ci să te măsoari cu durerea față în față, ca un bărbat!...

Mult ajută munca, fie chiar numai manuală. Aș recomanda și bărbatilor să se apuce bunăoară de împletit, în caz când scrisul și cititul nu le e la îndemână. Numai să nu vezi cum se scurg, unul după altul, ceasuri lungi, fără a face nimic. Ce păcat de vremea aceasta scumpă, care pentru mulți e un dar dumnezeesc! S'ar cădea să-ți sfințești în așa fel nopțile nedormite, încât, mai târziu, după ce le-ai trăit și ai scăpat teafăr, să le poți număra printre ceasurile celea mai de preț ale vieții tale, căci adeseori trebuie să zorești un gând, care altminteri, în vârtejul vieții de toate zilele, niciodată n'ar fi ajuns la maturitate.

Câte descoperiri mărețe nu datorăm insomniai cutărui geniu! Krupp-bătrânul își întocmise un pat pe șine, iar alături, pe zid spânzurase table urlașe, astfel ca noaptea să poată desenă în tihnă, alunecând cu pat cu tot încoace și încolo după cum cerea mărimea desenului. Ar trebui să ai totdeauna un pulpitru lângă pat și un teanc de cărți, așa fel ca să fi pregătit pentru orice împrejurare sufletească. O lampă dinnapoi cu hârtie albă pentruca lumina să cadă puternică și totuși dulce, și pe urmă să tot lucrezi așa de

frumos ca niciodată peste zi, și să cugeți de a dragul, așa de profund ca niciodată în viață. Te vei minuna singur de câte poji să închipui când ai deplină stăpânire de tine.

Oamenii se plâng că sunt bătuiți de gânduri năvalnice! Dacă zăcerea-ți adună prea mult sânge în creier, care apoi dă naștere la imagini neliniștite și dezordonate, așeză-ți perne la spate și la-te de lucru.

Când nici așa nu merge, îmbracă-te cu o haină călduroasă în iatacul pe cât se poate de rece și apucă-te de o muncă migăloasă și plătitoare. Peste un ceas-două te biruie un somn dulce, ca o răsplată dreaptă.

Este par'că o nenorocire așa de mare să stai singur cu gândurile tale? Sunt oare gândurile un rău așa de imens? Ele ar fi ceva miraculos, sfânt, întăritor și plin de înviorare, dacă omul ar ști să le țină în frâu.

Nu poți să adormi de cu seară? Lucrează atunci toată noaptea până se luminează de zi, și somnul va veni totuși, mai cu seamă când vei face aceasta la rând, iar dacă nu vine, la urma urmel, e așa îngrozitor dezastru? Eu mi-am petrecut luni de arândul nopțile cu păhărelul cu apă și cu vopselile alături sau cu poleiala care nu supără ochii la lumină, iar patul îmi era încărcat cu hârtii, de lemn tăblițe și chiar pietre, ce trebuia să le încondeez sau să le zugrăvesc pentru scopuri de binefacere, — și adesea ori eram dimineața gata cu un lucru care mi-ar fi cheltuit munca unei zile întregi.

Cum să disprețuești și să ocărești un dar așa de prețios ca noaptea cea plină de pace! Oamenii sunt totuși prea nerecunoscători! Ce nu poți să

luate în marea adunare ținută 3/15 Maiu pe câmpia de lângă Blaj se zice:

»Națiunea română declară, că vrea să rămână pururea credincioasă înălțatului împărat al Austriei și mare principe al Transilvaniei, precum și augustei case austriace«.

De aici pornește »iredentismul« românilor, și mirare să nu-l prindă pe comitele Toroczky și pe cei de un gând cu dânsul, dacă acest »iredentism« nu e combătut la București, nici mai ales la Viena, unde oamenii cu judecată s'au convins că e în adevăr neclintită și azi alipirea către casa domnitoare a românilor.

Sunt multe lucrurile rele, cari nu s'au putut petrece fiindcă era la mijloc și această alipire neclintită, și n'ar fi ingenunchiați azi închinătorii odinioară »sfântului« Kosuth, dacă într-o clipă de slăbiciune românii s'ar fi dat, cum voiau unii, în partea celor ce nu mai vor să știe de »Impărat«.

Acest »iredentism« nu se combate însă nici cu jandarmi brutali, nici cu temnița, nici cu legi nedrepte, ci făcându-le românilor în regatul ungar viața mai plăcută de cum le-a fost în împărăția austriacă.

S'o încerce guvernul ungar aceasta și le va face maghiarilor buni și sinceri prietini și la Viena și la București și se va încredința, că pot să fie românii și Regelui apostolic tot atât de credincioși supuși cum îi sunt azi Impăratului.

Dacă nu, — lucrurile se desfășură precum sunt din fire pornite.

Știre tendențioasă. Mai zilele trecute ziarele maghiare aduceau știrea, că în partidul național român este mare desbinare: ardelenii nu se pot învoi cu faptul că centrul organizării partidului s'a pus la Arad, unde organizatorii vor urmări mai mult tendențe — locale.

N'am crezut că trebuie să desmințim această stupidă știre. Intreaga lume românească știe că hotărârea de mai sus s'a luat *unanim* și fără vre-o împotrivire din partea cuiva, de comitetul și membrii clubului parlamentar român, va să zică de reprezentanții autorizați ai neamului românesc.

Intruchipezi, câte castele 'n aer nu poți clădi, pe câți oameni nu poți să i ajuți și să-i scapi; neavând niciodată bani de ajuns spre a întinde turtura o mână de ajutor, dăruiește-le cel puțin gândurile tale!

În adevăr pot să-ți răsără gânduri fericele ca să măntuiești pe ceilalți din împrejurări îngrozitoare numai prin o noapte nedormită ce-o dăruiești, lor și ursitelor lor. N'aș putea să număr nopțile ce le am veghat pentru alții și uneori am găsit în adevăr un fir de scăpare acolo unde numai deszădejdea mai avea loc. Ești tu oare așa de zgârcit, că nu poți dărui fratelui tău nici măcar o noapte, lui, care poate de mult n'a mai închis ochii din pricina grijilor și a chinurilor amare! E creierul tău așa de gol sau găzduiești într'însul oaspeți așa de nemernici, încât nu poți stă singur cu mintea ta la judecată fără ca să te cutremuri? Sfintele ceasuri ale nopții să îndure asemenea batjocură? O nici nu pot auzi așa ceva!

Insomnia se cade să fie socotită ca un har dumnezeesc, prin care în sufletul nostru se parguește ceea ce n'ar fi găsit într-oare niciodată în munca de toate zilele. Crede că nopțile de veghe ar trebui să ne lase cu sufletul primenit și mai bun, mai maturi, mai oțeliți, cu un crâmpel de muncă săvârșită. Și nu e nevoie numai decât să așterni pe hârtie. Poate fi totul sfârșit în creier, ca romanele lui Balzac care se bucură ca un

Asta o știe și presa maghiară, căci a înregistrat și ea comunicatul oficios dat de comitetul executiv din Arad. Presel maghiare îl trebuie însă știri senzaționale despre noi și fiindcă nu le are, le *inventează!*

De asta nu ne mirăm.

Nu înțelegem însă cum unele ziare din România înregistrează această știre tendențioasă ce li-se trimite din — Budapesta. Astfel »Adevărul« dela 23 Ianuarie v. Rugăm pe confrății din București să controleze mai bine știrile de felul acesta, cari credem noi, în nici un caz nu pot fi trimise de corespondenții români și e regretabil să fie înregistrate într'un ziar — românesc!

Iată ce se tipărește în numitul ziar:

Budapesta, 21 Ianuarie v. O corespondență de aci anunță din Sibiu că românii din Transilvania nu aprobă mutarea centrului organizației partidului român la Arad, pentru că *Budapesta este centrul politicii românești din Ungaria* iar Aradul e mai mult un centru cultural românesc.

»Românii din Transilvania susțin că prin mutarea centrului politic român la Arad, direcția partidului ar ajunge sub influența *elementelor cari servesc interesele locale*, și nu cred deci ca biroul din Arad să poată lucra cu succes.

Nu e nici în Ardeal nici în altă parte român care să susțină, că »Budapesta este centrul politicii românești din Ungaria« și a-i arăta pe românii arădani ca »elemente cari servesc interesele locale«, când *curentul activist d'acici s'a pornit*, însemnează neștiința lucrurilor ori tendința de pervertire.

— În atenția preoțimei și învățătorilor noștri. *Interes mare național cere ca fiecare român să sprijinească și să aibă încredere în institutele românești, în fruntea cărora sunt cei mai harnici și mai cinstiți români.*

Astfel mai ales în ce privește băncile.

Băncile române sunt conduse adică în chip cinstit, încât până și străinii își depun la ele banii.

De ce? Pentru că găsesc garanții nu numai în persoanele din fruntea băncilor mari, ci și în fondurile de rezervă mari, și cari se augmentează pe fiecare an.

Românii cari n'au avut această încredere

copil că a făcut o carte așa de frumoasă, iar când lumea doria s'o vadă cu ochii, răspunde: »nu-mi rămâne decât s'o scriu!« »je n'ai plus qu'à l'écrire!«.

Într-o viață împovărată de treburi, dacă n'ar avea nopțile, cum ai putea să leși la liman! Câte întrebări grele nu deslegă omul în gândirile sale de peste noapte, fără ca pentru aceasta să ajungă nervos! Eu nici nu primesc măcar în dicționarul meu acest cuvânt. Nervozitate se chiamă rea creștere. N'ai de ce să fii nervos. Stăpânește-te pe tine însuși, în somn sau veghind. Până și somnul să fie sub stăpânirea ta; decuseara să și așterni cu gândul care în noaptea aceasta e chemat să se coacă, și adeseori se coace în somn, fără ca să-i jertfești o noapte întreagă. Spiritul nostru lucrează mai sigur și mai netulburat, când corpul doarme dus. Dar dacă și corpul e nevoit să stea față, nu este ertat să răpească puterea spiritului creator, ci să-l supul poruncilor sale. Călugării, cari noaptea pe la douăsprezece și dimineața pe la trei se duc la rugă și totuși muncesc apoi cât e ziua de mare, sunt teferi și nici odată nu sufăr de nervi. Ce nevoie este să dormim așa grozav de mult? N'are nici un scop! Și după ce n'am dormit câteva săptămâni sau luni de-arândul, iată că vine odată vremea, când somnul ne birue cu tot farmecul lui dulce pe drept dobândit.

Insomnia, acest monstru, cată să fie cel mai bun prieten și sfetnic al nostru!

s'au păcălit rău. Astfel aflăm că mai mulți țărani români din Secusigiu au depus 40.000 cor. la banca »Első varjasi takarékpénztár« din Varjas. Acum, că s'a dovedit cum directorul acelei bănci a mâncat same enorme, deponenții români rămân de pagubă. Ei se jeluiau amar ieri unui fruntaș al nostru din Arad.

Și aproape nu-i zi în care să nu se întâmple vre-o furătură pela băncile străine. Astfel, mai zilele trecute se descoperiră hoții mari la banca lui Kardos Árpád și a fraților săi (trei) din Budapesta și chiar acum se debate procesul hoșilor întâmplați la banca deputatului (fugit) Udvardy din Szombathely.

Preoțimea și învățătorimea noastră să dea poporului povețe și informațiuni în privința asta.

Din delegațiunea ungară.

Viteazul Ugron retractează. — Explicări.

Viena, 6 Februarie. Delegațiunea ungară a ținut azi ședință sub prezidenția lui Barabás. Nainte de ordinea zilei a luat cuvântul primul ministru *Wekerle*, care a zis:

»Cu prilejul discuțiunii asupra vorbirii ministrului de externe, în dieta ungară s'a folosit o expresie, care a atras după sine chemarea la ordine, fără ca în același timp să se fi lămurit la cine s'a referit expresia. Deoarece din ziare așa apare, cași când aceea expresie ofenzătoare s'ar fi îndreptat contra ministrului de externe, rog pe Ugron Gábor să restabilească lucrurile«.

Ugron Gábor a declarat: »Pe când interpelela Barta Ödön, am bolborosit o expresie tare, pe care alții și-au însușit-o și prezidentul crezând că eu am folosit-o, m'a îndrumat la ordine. Deoarece ziarele au comentat asta, îmi exprim regretul că am folosit aceea expresie și față de dl ministru de externe țin să accentuez că afacerea mă atinge și pe mine foarte neplăcut«.

Se constată deci un fapt: Ugron a făcut-o nespălată în — Budapesta și a fost citat la Viena, să exprime regretul, să se bată peste gură.

Măcar dacă i-ar folosi la ceva această Canossă!

Intrându-se în ordinea de zi, *Thoroczky* spune că e mulțumit de politica lui Aerenthal, numai un lucru e de regretat: că Aerenthal a făcut unele declarațiuni cari în Ungaria au provocat resens. Crede și speră că Aerenthal va ști să împrăștie nedumeririle.

Sághy Gyula și *Hollo Lajos* regretă și ei asta.

În numele ministrului de externe dă lămuriri contele *Eszterházy Pál*, șef de secție în minister. Spune că delegații ungari nu l'au înțeles bine pe Aerenthal, care e corect în toate, nu trece de cercul său de competență și nu se amestecă în afacerile interne ale Ungariei.

După acestea kossuthiștii abia au apucat să se declare — mulțumiți.

Dacă târguiți din articolele anunțate în ziarul nostru, vă rugăm ca la comandă să amintiți unde ați cetit aceste anunțuri.

Din România.

Ministerul Instrucțiunii publice a dispus să înmulțească numărul școlilor primare române din Macedonia. Aceasta în urma cererilor locuitorilor din câteva comune aromânești.

În bugetul pe viitorul exercițiu se vor prevedea sumele necesare pentru înființarea acestor școli.

*

Un proces. Se știe că statul a dat în judecată pe dl locotenent comandor Ciuchi ca să plătească suma de 750 mil lei reprezentând cheltuielile făcute pentru salvarea și repararea vaporului »Principesa Maria«.

Tribunalul maritim chemat să judece afacerea, și-a declinat competența.

Contra acestei decizii statul a făcut recurs, care s'a judecat de secția II-a a curții de casație.

Curtea admitând recursul statului, a dispus ca procesul să se judece de tribunalul militar.

*

Congresul partidului conservator-democrat de sub șefia dlui Take Ionescu se va ține în ziua de 3/16 Febr. în sala Băilor Eforiei.

*

Panegiric. Iată vorbirea pe care a rostit-o dl Ioan Bianu, în numele Academiei române, cu prilejul înmormântării literatului Ascanio:

»Adâncă și sfâșietoare durere ne-a strâns astăzi în jurul rămășițelor pieritoare ale aceluia de care ne-a legat dulcea prietănie și care ne-a fost tuturor scumpul și iubitul Dumitru Ollănescu.

Inimile noastre sunt strânse de durere și buzele noastre tremură și nu sunt în stare să rostească cuvântul veșniciei despărțiri.

Poetul durerii de mult a spus că »totdeauna se stânge omului inima cu durere — chiar când străin este cel care pleacă și zice veșnicul adio«. Dar noi, din mijlocul cărora pleacă — mult înainte de vreme — pe calea neînțoarsă a veșniciei prietelui cel mai dulce, conlucrătorul cel mai plăcut!

Dumitru Ollănescu a fost viața lui întreagă preot al frumosului, a fost artistul simțirii și al gândirii frumoase, spuse în cea mai armonioasă și mai dulce vorbire românească. El a fost o floare a literaturii, a poeziei românești, înflorită în lumina și în căldura radiată de marele, mult admiratul și iubitul lui, Alexandru. Căle din urmă zile senine de putere ale vieții lui le-a consacrat Ollănescu gloriei marelui maestru într'un poem de o înaltă frumusețe, rămas până acum necunoscut.

Mintea ageră și luminoasă alui Ollănescu a fost totdeauna îndreptată spre frumosul poetic. În mijlocul ocupațiilor și lucrărilor pe cari le cereau serviciile diplomatice, în care a făcut carieră, toate orele pe cari le trăia pentru dânsul, după placul lui, toate erau date literaturii.

Ani îndelungați a dat dânsul cu o neistovită plăcere traducerii lui Horațiu muncă ale cărei mari greutăți le pot înțelege numai acei cari s'au încercat în asemenea lucrări. A înzestrat astfel literatura, cultura neamului nostru cu scrierile celui mai mare poet al Romei, înfățișate într'o formă românească de o eleganță neîntrecută.

Ani îndelungați versurile lui Ollănescu și scrierile în proză au luminat paginile revistelor literare. El a înființat societatea și revista pentru literatură și artă română, năzind a face ca în societatea românească cultă să se cultive și să prețuiască și literatura și arta românească.

Teatrul a avut totdeauna pentru Ollănescu o puternică atracție, aici s'a format sub lumina sfaturilor celuilalt mare maestru, care a fost Ion Ohica.

Mulți ani a stat în comitetul teatrului Național din Capitală, ajutând cu sfatul lui luminat și competent; ani întregi a adunat de prin zăre vechi și de prin arhive datele și științele din cari a făcut întâia oră istoria teatrului la români, lucrare citită și publicată de Academie.

A tradus pentru teatru scrieri dramatice din literaturile străine; a scris mai multe comedii originale și câteva compuneri festive. Toate acestea sunt îmbrăcate în cea mai armonioasă limbă, în cea mai elegantă versuri.

Activitatea aceasta și puterea talentului au pus curând pe Ollănescu între fruntașii literaturii românești, între cei dintâi artiști ai limbii noastre naționale, și l-au arătat pentru a-și ocupa locul

în Academia Română. 14 ani a fost acolo farmecul colegilor prin vioiciunea spiritului și prin dulceața caracterului. Mulți ani ne așteptam cu tot dreptul să mai răspândească între noi veselia lui plăcută, — dar vorba lui Horațiu —

Au cum putea-vom prevedea primejdiiile toate De care stăm amenințați în orice oră poate?

Primejdia a venit și ni l-a răpit mult înainte de vreme!

Trupul lui înalt și frumos a căzut, a încetat de a mai fi păstorul acelei scântei sufletești, care răspândea și atrăgea în jurul lui Ollănescu acel curent simpatie, care iute crește și se făcea iubire, prietenie. Scânteaia aceasta a luminat frumos, și ștergându-se acum dintre noi, lasă în urmă-i fășia luminoasă, care va aminti mulți ani pe iubitul plecat dela noi și va fi mângăere pentru cei rămași cu sufletul cernit de jale.

Fie-i jărâna ușoară!

*

O statistică interesantă. Dl Chr. Stancovici activul secretar al Camerei de comerț din București, a publicat o interesantă lucrare, cuprinzând statistica tuturor societăților pe acțiuni cari au funcționat în țară, pe anul 1907.

În anul 1906 au fost 167 de societăți anonime pe acțiuni reprezentând un capital total de 942 de milioane.

În București numărul societăților de credit au fost 16, cu capitaluri, variând între 11 și 45 de milioane.

Capitalul tuturor societăților acestora se ridică la 57 milioane; — la sfârșitul anului numerarul încasat de 168 și jum. milioane și beneficiul realizat, net a fost de 12,500.000 fr. În cifrele acestea nu a intrat loteria de stat, (3 milioane) și Muntele de Pietate.

În provincie au funcționat 45 societăți de credit, cu un capital de 11 milioane; beneficiul net, 1.500.000.

Apoi patru societăți de asigurare cu un capital total de 10 milioane; beneficiul net 2 milioane.

Creditele financiare aveau în circulație efecte, în valoare de 485.260.025, din cari 299.768,225 în efecte financiare rurale, 159.505.900 efecte financiare urbane, din București și 28 milioane efecte funciare urbane din Iași.

Datoria proprietarilor era de 299 milioane la creditul rural, 159.500.000 la creditul urban din București și 26 milioane la acela din Iași.

Întreprinderile comerciale și industriale, în număr de 63, dispuneau de 100 milioane, beneficiile nete au atins 12 milioane.

Întreprinderile acestea se pot repartiza după cum urmează: 7 societăți pentru industria hârtiei și imprimeriei, 10 pentru industria și comerțul alimentației, 7 pentru industria transporturilor și iluminatului, 7 pentru mașini și metalurgie, 2 pentru sticlărie, 2 pentru ciment și basalt, 7 pentru industria și comerțul lemnului, 5 pentru industria textilă, 2 pentru produsele chimice și 14 diverse.

Societățile de petrol aveau la sfârșitul anului 1906 un capital de 152.500.000 franci; beneficiul a trecut de 10 milioane.

Toate cifrele acestea ne probează că Țara Românească, a făcut în fiecare an uimitoare progrese în domeniul comercial și industrial.

Lupta în comitat.

Vicșpanul comitatului Arad a convocat pe ziua de 17 Februarie adunare comitală extraordinară, în care va veni la ordinele zilei chestia noului arunc pentru mărirea lefurilor funcționarilor și augmentarea fondului lor de penzie.

Ministrul de interne, dupăcum era de prevăzut, a nimicit adică votarea din rândul trecut, când grație hărniciei românilor, propunerea comitatului a căzut.

Toți membrii români sunt rugați deci ca pe ziua de 17 c. să ia parte la ședință și strângându-ne rândurile, să oprim ca d'ni delă comitat să pună iar dare pe poporul sărăcit, pentru a face astfel ca slujbașii încrezuți să se îmbuibe și mai tare.

Din străinătate.

Generalul Stössel, Fock și Reiss condamnați la moarte. Se vestise din Petersburg că tribunalul militar a condamnat la moarte pentru predarea Port-Arthurului pe generali Stössel, Fock și Reiss, iar pe generalul Smirnov la 10 ani temniță. Pe generali Fock și Reiss în considerația împrejurărilor atenuante, tribunalul militar l-a recomandat să fie grațiați. Știrea despre condamnarea lui Stössel se desmințea ieri.

E interesant că pe Stössel, condamnat la moarte pentru lașitate, după predarea cetății împăratul Wilhelm I a decorat cu medalia eroilor.

Când la pertractarea de alaltăieri acuzatorul începu vorbirea de acuză, sala de alfel goală s'a umplut deodată cu lume distinsă, mai ales generali și aristocrați. Generalul Riloky, acuzatorul general, mai întâiu de toate a exprimat sentimentele nutrite de poporul rusesc cu ocazia asediului Port-Arthurului. Poporul rus era mândru de garda din Port-Arthur și de comandanții ei și pe Stössel și întreg corpul comandant li ținea de eroi. Încetul cu încetul însă a ieșit la iveală adevărul: armata rusească din Port-Arthur în loc de glorie a adus rușine pe țară. Apărarea cetății e adevărat că a fost eroică, dar numai în primul stadiu al apărării, după aceea a urmat numai rușine.

Acuzatorul general s'a provocat și la alte apărări de cetăți glorioase și făcu cunoscut toate detaliile istoricului asedierii Port-Arthurului. Acuza contra lui Stössel, Fock și Reiss nu numai că a susținut-o, ci a și îngreunat-o. A osândit cu vorbe aspre raportul făcut de Stössel către țarul, pe care l-a numit șarlatanie. Generalului Fock l-a făcut observația, că de aceea a ordonat golirea fortăreței Lit. B. ca să motiveze cu aceasta capitulația.

În pauză generalul Fock și-a exprimat indignarea înaintea cunoscuților, pentru vorbirea de acuză și a declarat, că contra generalului Smirnov nu el a ridicat acuza, ci cel mai înalt tribunal militar.

Salvarea universității bulgare. Sofia. Toți profesorii, universitari, cari au fost eliminați de guvernul trecut, vor fi reprimiți de noul guvern, afară de doi și anume d-nii dr. Dancéff și Boeff. Toți sunt mulțumiți de această dispoziție, prin care existența universității bulgare, un moment amenințată, este salvată.

Intâmplările din Portugalia.

Asigurarea regelui.

Madrid, 5 Februarie. Din Lisabona se vestește că regele a fost asigurat la o societate engleză pe 5 milioane franci. Societatea deneagă plățirea taxei, pentru că regele n'a murit de moarte naturală. Regina a însărcinat cancelaria de cabinet să facă proces în contra societății.

Lisabona, 6 Februarie. În consiliul de Coroană ținut după constituirea noului cabinet infantele Alfonso a atacat vehement pe fostul ministru Franco, aruncând toată cauza asasinării asupra lui. Când Franco a protestat infantele s'a aruncat spre el cu pumnii ridicați, dar la intervenirea miniștrilor scandalul a fost înconjurat. Franco va fi dat în judecată pentru călcarea constituției de cumva n'a fugit în străinătate.

Ziarul franco-istilor »Diario Illustrado« declară că va servi politica monarhistă dacă se încetează polemica despre cabinetul Franco.

Franco s'a prezentat alaltăieri în palatul regal, pe care l-a părăsit lăcrămând.

Toți guvernatorii și aproape toate autoritățile portugheze și-au dat demisia.

Lisabona, 6 Februarie. Ziarul republican »Lueta« scrie că Franco a părăsit orașul ieri, pentru că guvernul i-a spus că viața i-e în pericol. Numitul ziar accentuează că de-

cretul din 31 Ianuarie, îndreptat în contra dușmanilor dictaturii — este opera lui Franco. »Mundo« are știrea că Franco a călătorit în Svițera împreună cu familia. Intreaga avere și-a depus-o la bănci franceze și engleze.

Noul amănunte despre asasinare.

Madrid, 6 Februarie. Călătorii sosiți aici din Lisabona povestesc următoarele despre asasinarea regelui și principelui portughez: Mai mulți aristocrați între cari contele Ribera, Doz și Rios fiind amenințați că vor fi târșiți în temniță dacă nu părăsesc țara s'au conjurat să omoare pe prim-ministrul Franco. S'au și dus la palatul lui Franco, dar poliția descoperind secretul lor, i-a oprit să între. Atunci s'au hotărât să omoare pe regele și pe principele moștenitor. Ribera a pușcat întâia oară asupra trăsorei regale, el a condus pe conjurați. Ribera a fost omorât de un polițist. Alt asasin a fost Manuel Silva, cel mai vestit pușcas din Portugalia.

Madrid, 6 Februarie. Regele spaniol Alfonso, a plecat azi din Sevilla, la Lisabona, ca să ia parte la înmormântarea regelui Carlos și a principelui moștenitor. La plecare le a zis curtenilor:

— La revedere, dacă nu mă va ajunge și pe mine soartea regelui Dom Carlos.

Lisabona, 6 Febr. Azi au sosit în portul Biscaia cinci vapoare engleze, sub pretextul că iau în numele flotei engleze parte la înmormântarea regelui, care a purtat și titlul de general englez.

O altă știre spune însă că trupele de pe vapoare a fost trimise întru apărarea familiei regale, pentru că în ziua înmormântării se pregătesc mari turburări.

Situația.

Budapesta, 6 Febr. 1908.

»Demisia« lui Aehrenthal. Unele ziare maghiare i au și scos vestea lui Aehrenthal, că voiește să demisioneze. Spun că pe Aehrenthal l-ar fi descurajat mult atacurile îndreptate contra lui. Recunosc și ele că nu atât atacurile vehemente ale presei maghiare ar fi cauza »descurajării«, ci tonul rece în care scriu ziarele semifioase din Germania despre el. Exposé-ul lui de curând ar fi fost primit nu tocmai bine din partea cercurilor cari stau aproape de guvernul german.

Știu ziarele maghiare chiar mai mult: că în cercurile politice din Viena demisia lui Aehrenthal se ia de sigură, și chiar se fac combinații cine i-ar fi urmașul. Insiră între acești din urmă și pe contele Khuen-Hédervary.

Atât că, știind bine ce impresie neplăcută a făcut asupra partidelor maghiare ținută plină de energie, conștie a ministrului Aehrenthal, putem reduce ușor toate aceste svonuri la adevărata lor valoare.

Chestia revizurii. Chestia revizurii regulamentului preocupă din nou spiritele. Deja de mai bine de o lună ea-l pe țapet și dupăcum se pare, va rămânea încă timp îndelungat. Se asigură adică, în cercurile bine informate, că guvernul e hotărât să mai amâne cu revizuirea, atunci însă, — și aceasta se asigură însă nu cu atât mai puțin — când ea va veni în cameră în discuție, va veni schimbată, nu așa dupăcum o formulase deputatul Nagy Emil.

Se știe că proiectul de revizuire alui Nagy, a cărui motivare s'a făcut deja, nu de mult, în cameră, cuprinde măsuri numai provizore, un fel de regulament de cameră de tranșiție. Guvernul însă voiește acum, dupăce a căpătat degetul cel mic, mâna întreagă. Văzând că partidul kossuthist se învoește, orice ar face guvernul, nu-i mirare că acum Wekerle are de gând să schimbe tot proiectul și să stabilească definitiv un regulament de cameră după gustul lui.

Dupăce Nagy Emil a terminat, în ședința camerei, cu motivarea proiectului, Justițiu a declarat că va fi cea mai târziu ziua când se va începe discuția proiectului revizurii. Pe atunci disiden-

ții sub Lengyel, făceau atâta gură încât guvernul le-a promis a mai ținea o conferință de consfătuire, a tuturor partidelor, asupra regulamentului. Acum însă nici guvernul, nici partidul kossuthist nu mai voiește să țină conferințe. Iar motivul e: guvernul nu va aduce deocamdată în discuție proiectul lui Nagy Emil; chiar mai mult: e hotărât să-l modifice în mod definitiv. Astfel se poate chiar că întregul proiect alui Nagy Emil să fie abandonat.

Dela început a fost planul că, imediat după terminarea delegațiilor și votarea proiectelor, cari erau în restanțe, să se înceapă discuția, în cameră, a proiectului de regulament. Dacă s'ar fi ținut guvernul de planul acesta, într'o săptămână două ar trebui să înceapă discuția revizurii. Însă camera va discuta, după terminarea delegațiilor, alte proiecte: astfel proiectul lui Günther referitor la uzură și execuție, reforma de dare alui Wekerle. Numai târziu, prin Martie-Aprilie va veni la rând proiectul de regulament, schimbat.

Sufragiul universal. Prin amânarea discuției asupra revizurii regulamentului de cameră guvernul, prin apucătura asta lsteață, a amânat totodată și discuția sufragiului universal. Nu credem că ne înșelăm când zicem că discuția noiei legi electorale nu se va începe decât prin Malu-lunie, sau poate chiar mai târziu. Se știe, că întâiu vine revizuirea regulamentului și după aceea discuția sufragiului universal.

Din cameră.

— Dela corespondentul nostru. —

Budapesta, 6 Februarie.

Ieri camera n'a ținut ședință. Iar azi a ținut una, care a durat — cinci minute... Ședința de azi ar fi trebuit să se deschidă la 1 d. a., căci așa s'a stabilit. La 1 și jum. însă de abia erau 6 deputați în sală; cei de pe coridoare fumau și — digerau. Dintre miniștrii numai Günther era de față. De altfel camera n'a făcut altceva decât a luat la cunoștință răspunsul casei magnaților, în care-i face de știre că proiectele de lege votate în cameră s'au votat și în senat.

Mai interesantă a fost azi ședința senatului (casei magnaților). Se aștepta adică cu mare interes sosirea contelui Tisza István, care a declarat ieri amicilor lui că va vorbi azi în senat. Inzadar l-au așteptat însă cu nerăbdare și curiozitate: n'a venit.

Totuși ședința senatului a fost destul de interesantă.

A prezident contele Dessewffy Aurel. Întâiu magnații își exprimă condolențe pentru asasinarea regelui Carlos. Faptul că, deși camera a respins actul de condolență regelui tiran, senatul totuși a condolat, a arătat: întâiu că domniile feudale sunt mai guvernamentale, a doua oară că sunt tot atât de pătrunși de ideile monarhiste-reacționare, în cât acestea le formează a doua fire, și ei sunt, de sigur, ori când gata a condola la moartea celui mai autocrat domnitor.

După acest întâiu act de »pietate«, senatul a revenit la matcă, la datorie: a votat. A votat adică legile votate deja din partea camerei (legea comasărilor, căilor ferate Arad-Kikinda, convenția postală, etc.).

Ca un intermezzo războinic, a avut loc o polemică zdravănă între contele Zselénszky și Sztérényi.

Ședința s'a închis după 12 și jum.

Pe culoare s'a răspândit azi știrea că guvernul nu va aduce proiectul revizurii regulamentului camerei decât peste câteva luni în discuție, voind să-l schimbe cu totul, să-l facă adică și mai pipărat decât cel alui Nagy Emil. Se vorbește chiar că We-

kerle ar voi să abandoneze cu totul proiectul lui Nagy Emil și să facă unul nou, nu provizor, cum e a lui Nagy Emil, ci unul definitiv.

Un inventator român în Paris.

— Scrisoare particulară a »Tribunei«. —

De mai multe zile sunt în Paris, unde m'am întâlnit cu d-nul Traian Vuia. Dânsul, după cum cred că veți ști, se ocupă cu rezolvarea problemele aeroplanului (mașină de sburat). Are două mașini cu cari a făcut mai multe experimente cu succes. De cercurile competente — m'am convins din reviste franceze și germane — este recunoscută problema sa de singură practicabilă și cu șanse de succes. Toți, cari experimentează, chiar și Santos Dumont și Farmann — care a câștigat acum premiul Archdeacon — au adoptat principiul lui Vuia și cu acela au obținut rezultatele de până acum știindu-se bine și fiind constatată fără îndoială, că mai înainte cu principiile și problemele lor nu au putut arăta absolut nici un rezultat.

Acum lucrează la un motor, care la caz de va succeda, va produce o adevărată revoluție în mecanică, va putea înlocui motoarele de vapor și benzină producând cu același combustibil forțe cel puțin de două-ori mai mari, ca motoarele cu vapor și benzină.

Are asupra problemei aeroplanului și motorului acum amintit și studii teoretice de mare valoare științifică, despre cari din modestie până acum n'a făcut amintire nimărul și cari la timpul său se vor și publica.

Eu în timpul de vre-o 10 zile cât am stat aici, am cercetat atelierul, unde lucră d-l Vuia, m'am convins personal despre ceie scrise mai sus.

Mai târziu îmi voi lua — cu permisiunea d-voastră voe a vă trimite spre publicare în această afacere un comunicat mai detaliat arătând și ce s'a scris despre Vuia în revistele speciale referitor la problemele sale. (Il vom publica cu plăcere! Redacția).

Primiți expresiunea deosebitei mele stime:

Paris, 4 Febr. 1908. Dr. Oct. Vasu, adv.

Acțiunea de scăpare a școalelor.

Poporul românesc respinge ajutorul de stat.

Muran i.

Duminecă am ridicat și noi plata lubitului nostru învățător, am hotărât anume să-i dăm plata mărită chiar d'acum, că am cetit în »Tribuna« că toate d'acum dau.

De ce să nu-i dăm și noi, că nu suntem mai săraci ca satul Cladova și alte multe.

Ilie Muntean.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 7 Februarie n. 1908.

— Revista »Convorbiri Literare« din București, care apare sub direcția dlui S. Mehedintzi are în nrul 1 din anul acesta (al 42-lea) un sumar bogat. În frunte articolul »Vegherea« de Carmen Sylva, pe care îl reproducem în foiletonul de azi. Cettitorii de sigur vor primi cu plăcere!

— Kossuth — decorat. Se vorbește că ministrul de comerțiu Kossuth va fi decorat cu crucea mare a ordinului Sf. Stefan. Foia oficială va publica într'un număr proxim autograful regelui referitor la aceasta decorațiune. Tot atunci secretarii de stat Sztérényi, Popovici și Mezőssy vor primi titlul de consilieri intimi.

— Apponyi și — Aradul. În ședința extraordinară a orașului Arad, ce se va ținea în săptămâna viitoare, deputatul Aradului, Müller Károly, va face propunerea ca ministrul Apponyi

și fie ales cetățean de onoare al orașului Arad. Asta pentru multele »jertfe« aduse de ministru — Aradului.

— De necrezut. »Függeilenség« de azi scrie: »Cu prilejul sărbătorii de 8 Februarie, vorbirea de inaugurare va rosti-o un profesor român, în memoria acelui Asztalos Sándor, care la 1848 a izgonit din Arad pe români și pe sârbi...

Noi credem că întreaga știre e o glumă proastă. Un profesor român — e vorba de dl Ioan Costa — nu poate să pământulască astfel spiritul public român. Dacă ar face o, și-a săpat șanțul care-l va despărți pentru totdeauna de români!

— Rectificare. Posta de azi ne-a adus o epistolă *express*. Nu era într'ansa manuscris, ci numai o pană albă, pe care era scris: »Se treiasca Leukucza Ambrus, biró!...

Din cele publicate și în ziarele maghiare am văzut că inscripția asta e o — rectificarea. Pe asta a purtat-o adecă în pālărie dl vicenotar Mihelics Márton din Apáti, care mai alaltăieri avusese dăravera dela teatrul din Arad.

— Logodnă. Dl Mihail Radu Cluj, și dșoara Ana Crețaru, Alba-Iulia logodiți. Felicitări!

— Ni-se anunță logodna d șoarei Veturia Deac cu dl Cornel B. Andraș, teol. abs. (Roșia de Săcaș. — Ighiu.) Sincerile noastre felicitări.

— Un nemernic. Preotul român Iuliu Popp a făcut mai zilele trecute prin »Budapesti Hirlap« un apel, în care rugă pe patrioți să dea bani pentru zidirea bisericii din Ghiroltul de pe Eriu. În schimb promitea că va fi și el patriot, va predică în biserică — ungurește.

Uitarea asta de sine nu e izolată. Nu de mult a comis acelaș păcat, în acelaș ziar, parohia română din Blidart.

Aici nu mai poate ajuta singură presa română. Mizerabili trădători nu se mai resimt de ocările presei române. Aici trebuie să intervină autoritățile bisericești. P. S. Sa episcopul dr. Demetriu Radu, care s'a expus apărând limba română în biserică, va găsi mijloc să pună capăt unei nemernicii ca și cea dela Ghirolt, va scutura și pe adormitul dela Gherla și împreună cu Blajul va să se cumpenească lucrurile așa fel, ca în sinul bisericii române gr. cat. să nu se mai întâmple astfel de păcate.

Iată ce scrie în privința asta »Lupta«:

»Fenomenele aceste, cari nu ne pot lăsa nesimțitori, vin dela acele *mărgini de către miază-noapte*, unde lupta pentru ființa neamului nostru a ajuns până la altar și mai mult, unde lupta se poartă în acelaș timp pentru ființa neamului nostru și pentru ființa bisericii noastre.

»Din când în când ne cutremurăm, când sosesc până la noi șvonurile despre lupta înceată și tăcută dela miază-noapte, șvonurile prea de multe ori lugubre pentru noi.

»Ne cutremurăm. Dar cine se gândește să pună stavilă primejdiei? Și ce fac acei, cari în întâlul loc ar avea datoria de a apăra întregitatea neamului și bisericii noastre?

»Preoților răsleți, cari apucă fiecare pe alte căi și rătăcesc unii pe căi foarte greșite și pline de primejdii, ar trebui să li-se dea învățătură, că nu li-se cade fiecărui preot ca să umble cum i-o tăia capul și să apuce obiceiuri nouă, fiecare în felul său.

»Părînți ai neamului și ai bisericii, apărați biserica de rătăcirii și apărați neamul de primejdia ce vine de către marginele dela miază-noapte.

— Jubileu. Ni-se scrie: Sâmbătă în 2 (15) Februarie a. c. se va serba jubileul de 25 ani de preoție a vrednicului preot Luca Lazarescu din Ferendia cu următorul program: 1. În presara jubileului se va face serenadă la locuința jubilarului. 2. În ziua jubileului la 9 și jum. ore a. m. primirea și conducerea cu banderul a mandatarului Ven. consistor dlecesan. 3. La 10 ore săvârșirea sf. liturghii cu care ocaziune jubilarul se va decoră cu brău roșu pentru merite, iar din partea comunei bisericești li-se va da un cadou jubilar. 4. După liturghie banchet, iar seara 5. se va da concert cu cântece, piese teatrale și

declamațiuni din partea tinerimei școlare sub conducerea inv. A. Miloia. *Comitetul aranjator.*

— **Duelul în agonie.** »Voința Națională« scrie: Este îmbucurător faptul, că unii ziaristi nu se mulțumesc să și întrebuinteze numai în presă talentul și cunoștințele, ci caută să le răspândească și pe alte căi. Astfel dl Mihail Mora, avocat și ziarist, a dezvoltat la tribuna Ateneului, zilele trecute, o interesantă conferință cu titlul de mai sus.

Conferințiarul a arătat că lupta împotriva duelului, — această rămășiță a timpurilor de barbarie — face progrese. După ce a făcut istoricul duelului, și li arată origina în istoria divină a germanilor, oratorul vede cauzele menținerii duelului în educația greșită, în încăpăținarea de a și recunoaște cineva greșelile, în prejudecății și în neprevăderea legiuitorului, care n'a prevăzut toate pedepsele cuvenite.

Oratorul a făcut apoi psihologia combatanților și a martorilor, descriind felul cum se practică duelul la diferite popoare.

Dl Mora a apărut sexul frumos de înfrurirea lui Tarde, Tallade și Francois Coppée, că asupra femeilor ar face mare impresie aventurării și dueliștii.

Trecând apoi la cazurile când se pretinde că duelul ar fi de neapărată trebuință, conferințiarul conchide că justiția le poate rezolvă pe toate. Apoi mai e juriul de onoare, o instituție modernă, căreia li prevede succes, fiindcă e civilizată și rațională.

Pretutindeni lupta împotriva duelului e ajutată de toate conștiințele luminate.

»Și acest triumf al civilizației împotriva unui monstru barbar, a conchis conferințiarul, va fi cel mai frumos omagiu adus de timpul nostru onoarei și justiției.

— **Tragedie.** Ieri noaptea, arendatorul restaurantului Drechsler din Budapesta, fost restaurator și în Arad, *Kaas Béla* s'a împușcat în locuința sa din Budapesta. La aceasta l-a constrâns multe datorii și traiul rău din timpul din urmă. Kass a lăsat în urma sa mai multe scrisori: soției sale, pretinilor și creditorilor. Încă atunci Kass a fost transportat la spital. Starea lui e gravă, dar medicii speră să l scape.

— **Jubileul universității din Jena.** Din gimnazul ilustru fondat în Jena la anul 1584 de către principele Johan Frederic, după zece ani s'a înființat universitatea din Jena care în 22 luna curentă își serbează a trei sute și cincizeca aniversare a existenței ei.

Se fac mari pregătiri pentru jubileu și în zilele trecute a apărut o carte interesantă din acest incident. Titlul acestei cărți e »Un student din Jena de pe la anul 1630«, care s'a scris cu ajutorul bibliotecii bogate în scrisori din Hamburg.

Scrisoriile, cari se referesc aici sunt din lăsământul drului Antoniu Wolff de Lodenwirth, care odinioară era cancelar în Darmstadt. Eberhard, fiul acestuia la 1630 și în anul următor a studiat în Jena. Cartea voluminoasă se începe cu scrisori de recomandate adresate la câțiva profesori, apoi urmează scrisorile tatălui către fiul său, cu sfaturi filozofice referitoare la diferitele relații ale vieții.

— **Profesorul Hans Schrader** dela Universitatea din Innsbruck a ținut mai multe conferințe despre Acropola Atenei, unde-a făcut cercetări și săpături dela 1885 până la 1889.

Numele vechiu al Acropolei — o stâncă de calcar lungă de 270 m., lată de 135 și înaltă de 90 — e Kekropia, după Kekrops care a fost întemeietorul cetății. Atena veche s'a înființat în jurul acestei stânci. Pe aceasta era Parthenon, templul Athenei parthenos, făcut din marmură de Pentheleu.

— **Walter Barrow** a vorbit în Birmingham, în Midland Institute, înaintea societății arheologice despre »zgrăvelii în peșteri din vârsta veche a pietrei« în Franța din mijloc. Starețul Brenii, dela universitatea din Friburg, a copiat desemnurile și zgrăvelele pentru prințul Monacului, care a publicat și o carte despre ele. Barrow, — zice »The Birmingham daily Post« — a arătat și fotografiile. Desemnurile etc. te-au făcut oameni din vârsta de piatră cioplită, cari locuiau în peșteri din Franța de miazăzi și Spania de miază-noapte. Sunt desemnuri de munți, de rinocerii cu blană, de reni, de cerbi, cai, capre, ibex. Și

toate s'au descoperit în anii din urmă. Mai de demult se cunoșteau numai chipuri săpate pe oase sau fildeș, sau făcute din bucăți de os și aceste tot din vârsta de piatră cioplită. Zgrăvelii de carl vorbire mai sus sunt pe pereții peșterilor. Multe din ele numai le-au zgărit cu unelte de creme, cu lutișor roșu, cu cărbune sau cu oxid negru de maganez. Unele sunt așa de bine făcute, încât în timpurile nouă, putem zice nu s'a făcut ceva asemănător. Oamenii din aceste părți trebuie să fi fost mult mai înaintați decât cei din Anglia, care fusese mai îndelungată vreme acoperită cu gheață. Toate desemnurile le-a proiectat pe pânză cu ajutorul unei lanterne magice.

Se știe că Reinach, în »Apollo«, crede că e o legătură între triburile artistice de mai sus și locuitorii din Creta, cari au ajuns de asemenea la o desăvârșire artistică atât de neobișnuită.

— **Thaw în casa de alienați.** Când jurații din New York, după o șfăltire de 25 ore, au declarat, că Thaw când a comis asasinatul era în stare mentală iresponsabilă, soția lui după cum spun martorii oculari, era așa de veselă încât li venea să joace. A crezut că după sentința soțului ei va putea părăsi imediat edificiul judecătoresc. Când a aflat însă, că soțul ei e achitat de sub acuza de asasin, dar s'a hotărât să-l așeze într'o casă de alienați, a început să plângă cu hohote; iară Thaw era râbiat, când a aflat că li vor internă într'o casă de nebuni, și apărătorul lui abia a fost în stare să-l liniștească. Când apărătorii lui l-au asigurat, că vor face tot posibilul să-l scape de acolo, în ziua când l-au transportat în casa de nebuni a puzit cu poftă și a declarat, că acum va privi lucrurile din partea favorabilă. În drum avocatul lui Littleton a făcut tot posibilul să-l țină pe Thaw în bună dispoziție și li povesti un caz al lui Presser, când acuzatul a împușcat pe Milest Maedonald în odaia din restaurant. Doi specialiști în boale de creier l-au declarat de nebun nevindecabil și pericolos pentru public, pe baza cărora l-au achitat pe Preusser și l-au internat în Matewan.

După 17 zile a părăsit ospiciul ca sănătos.

În fața temniței li așteptă pe Thaw un automobil roșu, în care s'a urcat afară de el, soția lui, apărătorul și un sergent și i-a dus la gară. Pe drum erau o mulțime de curioși cari așteptau transportarea lui Thaw și li făceau ovații pline de însuflețire. Thaw salută în dreapta și în stânga, ca un triumfător. Calea lor era pe la casa în care l-a împușcat pe White. La gară și a luat rămas bun plin de duioșie dela soția lui și după ce s'a depărtat a zis:

— Sărmana mea soție! Acum e singură de tot. Soartea ei mă neliniștește mai mult decât a mea.

Societatea căii ferate l-a pus la dispoziție un vagon comod, deși drumul până la Matewan ține numai 2 ore. La sosire o mulțime de aparate fotografice erau îndreptate asupra trăsurii lui. Aceasta li agită teribil pe Thaw și apărătorii lui se temeau că li vor veni furiile. Dar Thaw se îndestulă cu aceea, să amenințe pe fotografi cu pumnii și a ținut un jurnal înaintea feței. Se duse aproape în fugă în sala de mâncare și ceru șampanie. Speră așa de mult că apărătorii lui vor face și imposibilul să-l scape, încât se așeză în bună dispoziție la pian și cântă câteva valsuri. Apoi se duse liniștit în Ospiclu în care sunt cam 600 de nebuni internați. Casa de alienați are un exterior simpatic aproape de țermul râului Hudson. Dacă în 2—3 zile Thaw va convinge pe medici că nu e râbiat li vor da o odăiță simpatică, unde va locui singur.

— **Filantropi originali.** Mulți filantropi americani sunt foarte originali în actele lor filantropice. Astfel amintirea miliardarului Henry Fleischmann trăiește de-a pururi într'o instituție făcută de dânsul pentru toți cei flămânzi și fără adăpost, în care li-se da zilnic cafea și pâine. Adeptul Fleischmann se îmbracă singur în sdrențe și cutrieră stradele New-Yorkului ca să caute el singur pe oamenii vrednici de a fi milostiviți.

Într'o seară, obosit de tot, se așezase pe treptele unei case. Amărit de tot, își răzimese capul în mâni, iată că vine o femeie, sărăcăcios îmbrăcată, și li întrebă, cu mare milă, dacă e bolnav și ce dorește. Fleischmann fu isbit de compătimirea asta și vola să probeze dacă e adevărată, ori ba. Răspunse deci, că nu e bolnav, ci — foarte flămând, fiindcă nu mâncase toată ziua. Femeia

li chemă cu dansa în bucătărie, unde îi dătea o cafea și o bucată de jimblă. Fleischmann luă numele și adresa femeii și mai târziu cumpără pe numele ei o prăvălie, în care sârmana femeie trăi toată viața foarte mulțumită și fericită.

Alta. Într-o zi milionarul James Keene ședea într-o cafea din New-York cu prietenul său Husman. Amândoi se uitau prin geam la fulgii de zăpadă cari cădeau grei și deși.

Keene zise: »E viscol teribil. Ce vor face oamenii săraci? Vai de capul lor«. — »Adevărat răspunse Husmann«. — Uite ce — zise Keene — dacă dai tu pentru săraci 20.000, dau și eu 10.000 fr. Să se împartă între ei«. Husman răspunse: — »Bine!«. A doua zi banii fură împărțiți la săracii din New-York.

În ce privește pe Rockefeller, el împarte anual o sumă anumită din venitul său anual. În anul 1861, când izbucni războiul civil, Rockefeller, care pe atunci n'avea decât 10.000 dolari, declarase că garantează familiilor a 12 soldați căzuți în războiu câte 300 dolari pe an în tot timpul duratei războiului.

— Regele orgel. Cea mai mare orgă din lume e în Australia în Sidney. A fost destinată pentru expoziția din Saint Louis, și de aci au transportat-o în Australia. Are o sută patru-zeci de registre și zece mii de fluere. Orga uriașă e compusă din cinci orgi separate și pe fiecare din acestea se poate cânta deosebit. Dacă funcționează întregă, atunci trebuie să cânte la ea în același timp cinci măestri, și atunci se formează vibrații de tonuri atât de puternice, încât glumurile bisericelii trebuiesc deschise ca să nu se spargă. Cheltuielile fabricației și ale montării se urcă la 4 sute de mil de coroane.

— Eroinele războiului franco-rus. S'a pornit în Franța o mișcare ca să se ridice un monument în amintirea eroinelor cunoscute și necunoscute din războiul din anul 1870—71. Cu această ocazie »Petit-Parisien« eternizează memoria următoarelor: d-na Lix la Compteluz s'a luptat ca cel mare viteaz soldat, d-na Laurin-Duailley la Froscheville a omorât o multime de prusiaci cu țintirea ei sigură, iar mama Larrethont vivandiera dela Chateaudun, s'a distins în Chateaudun. Pe d-soara Dodu, pe care eră s'o împuște fiindcă prindea telegramele germane, o imită d-na Biard funcționară la poștă, care deghizată ducea francezilor telegramele prinse iar d-soara Weick înștiința pe generali francezi despre sosirea trupelor germane. D-na Bonnemire cu ocazia asedierii Parisului, și-a făcut drum prin linia prusacilor, și când o prinseră nimici telegramele încredute ei. D-na Imvert a știut să străbată în Metz deși eră asediat cu telegramele secrete. Cea mai tinără eroină a războiului a fost Laurentine Pronst, fiica de 17 ani a unui meșter de pantofi de lemn, care împreună cu fratele ei de 12 ani, ducă munițiunea la forți pentru soldați. Un glonț a rănit și în părul ei. A fost o mare eroină și d-na Saint Guiepm, care eră o damă bătrână, care la lanville sta în fruntea spitalului de tabără și după bătălia dela Patay, a omorât pe un ofițer german care sileă pe prizonierii francezi grav răniți, să călărească mai departe.

Ultime informațiuni.

Ugron — advertizat. Budapesta, 7 Februarie. În capitală face mare impresie articolul de azi din »Budapesti Hirlap«, care la adresa lui Ugron scrie următoarele:

»Dar la noi, deocamdată, în cele mai serioase locuri, s'a instăpănit un spirit năbădăios, chiar în chestii importante obstestle«.

Iar după ce scrie despre retractarea pe care a făcut-o Ugron în delegațiuni, urmează:

»Și a trebuit să ne desfășăm în priveliștea că pentru un cuvânt scăpat în parlamentul ungar, Ugron a trebuit să se pocăiască în Viena, în delegațiuni. Tocmai după cum nu de mult pentru un articol de ziar neprecuțat (scris în »Magyar Nemzet« întru amintirea moștenitor. Red.) a trebuit să se coregă în club. Pe cine cai îi răpesc atât de des, ar fi bine și pentru el și pentru partidul său, și pentru țară, să nu șadă așa des pe capră, ci să se mulțumească ca ma-

rele, dar nelufratul său temperament să-l constrângă la rol mai modest decât al vizitului (kocsis)?... Prin borboațele sale, Ugron prea aduce des în situațiuni neplăcute pe cei ce ar voi să-i servească cu rol: pe bărbații de stat responsabili!»

Va fi înțeles Ugron?!

Felurimi.

Manille scriitorilor. Paul Bourget adoră plimbările la Bois-de-Boulogne călare. Și face un tour în fiecare dimineață ca cel mai elegant și impecabil cavalier.

De alifel fiecare scriitor își are astfel sportul său favorit. Victor Hugo în fierberea vreunei scrieri se plimba în sus și în jos mâncând. Alte ori îi plăcea să scrie în picioare la birou, aruncând foile pe jos. Richopin și Haroncourt înainte de a lua condeiul, făce exerciții cu boxul, pe trapeze sau ridicau greutate. Schiller mai original, pentru a ajuta circulației sângelui în creier lua o baie la picioare cu apă aproape înghețată. Tot așa, Chateaubriand, dictând secretarului său, se plimba pe podelele odăii sale, cu picioarele goale. Saint-Saens mărturisea că verva lui muzicală era totdeauna sporiță prin contactul cu mulțimea. Catules Mendès se plimba prin lanuri cu grâu, împreună cu câni săi. Courtelne, el se inspira cântând la mandolină.

Fiecare cu gusturi ciudate.

Culoarea sentimentelor. Într-o colecție de autografe din Hotel Dronot, în Paris, se găsește acest curios bilet iscălit de Leon Gozlan, asupra culorii sentimentelor:

Un drăguț reflex de un spirit paradoxal: Cum sunt nișel cam nebunatic, nu știu de ce totdeauna am comparat diferitele senzațiuni ce le încerc, unei culori sau unei nuanțe oarecari. Așa pentru mine, pietatea e de culoare albastră ca cerul, resemnarea gris ca perlele; bucuria în nuanța verdele de Măiu; sațietatea în culoarea cafelei cu lapte; plăcerea rece; somnul ca fumul tabacului; cuțetarea galbenă; durerea în culoarea pielei de șarpe; plăcerea ca ciocolata; gândul că ai o poliță de plătit, în culoarea unei mine de plumb; când primești bani, senzația bucuriei aceia e ca roșul purpurii; ziua scadenței unei polițe — e ca pământul! Când te duci la o întâlnire senzația e asemenea culorii unui ceai deschis. La a douăzecea întâlnire, e ca ceaiul închis, tare. Când privește fericirea, ea e de culoarea pe care nu o cunosc.

Ce e frumsețea?

În Europa stănesc admirațiile dinții albi, în Japonia dinții galbeni și în India cei roșii. Ca vrednică de pizmit se consideră, la femeile și copilele noastre, obrajii tranșării, în Rusia fețele înălbite, ca varul și în Grönlanda fețele verzi sau vinete. În Persia se preferă nasul încovoiaț, pe insula Haïti nasul deșelat și în Rusia d'alde nasul cărn. Turcii se sbat după femei grăsulii cu obrazul rotunșor, în vreme ce noi dăm întâietate femeilor svelte cu obraz de formă mult puțin ovală. Ca aparținând frumseții se privește, la noi, fruntea lată și puțin bolită, iar în Grecia fruntea scundă. În Europa cultă are trecere părul bălalu sau negru, pe insulele Mariane însă părul alb. Persii disprețuiesc părul roșu, Turcii îi cântă osanale. Binevenită e însă, pretutindenea, gura mică.

În fața atător deosebiri, lângă cari s'ar putea adăoga număröse altele, cuvânt avem, să repetăm întrebarea:

Ce este frumsețea?

Economie.

Pregătirea mașinelor de clocit ouă.

Așa cred că iubii cetitori își vor aduce aminte de aceste mașini publicate înainte de asta paremise cu 1½ an în foile noastre sub numele de »mașini poporane« cari atăta folos au adus celor cari s'au interesat de ele și le-a câștigat.

Aveam un măestru (măsar) pe care îl învășasem cum se construiesc aceste mașini căruia i am fost dat să pregătească odată 25 de mașini comandate și poate că și azi avea să pregătească și liferaze multe mașini de acestea dacă le pregătea

cu un preț mai moderat și le lifiera în mod mulcinstit. Astfel am aflat de bine ceea-ce am și promis-o celor mai mulți comandanți că volu pregăti un plan care va conține descrierile și măsurile punctuale ale acestor mașini întru pregătirea și construirea cărora e destul: 1 ferestru, 1 ciocan, 1 pârche de clește și 1 vișeu; astfel în caz de lipsă ori și cine își poate face astfel de mașini fără de a jerti altă decât materialul. N'au lipsă acestea nici să fie gilitate și ștomate și vâpsite, lucrul principal e să aducă folos.

Să ne cugetăm numai la tratul scump și greu de azi care cu tot dreptul pretinde dela noi o muncă, un câștig înzecit, și dacă a fost cândva lipsă de acest aparat, cu cât mai vârtos ar trebui să-l albă azi ori și cine.

Aceste mașini sunt de trei soiuri: 1) pentru 300 de ouă, 2) pentru 150 de ouă și 3) pentru 50 de ouă. Toate au unul și acelaș mod de pregătire și unul și acelaș succes favorabil. Manipularea acestor mașini nu pretinde dela noi nici o osteneală, toată osteneala stă în aceea de dimineța și seara din apa cea caldă în mașină slobozită pe gaura din jos fierbem câteva litre și o turnăm iarăși către cealaltă. Dar nu pretind nici cheltuială, căci până când mașinele cu lampă numai petroleu mistuesc de câte 5—6 cor. în restimp de 21 zile, aceste nici un cruce spese nu ne fac, și sunt cu mult mai bune și folositoare în ori ce privință.

Toți deci cari doresc cu preț bagatel să șaranjeze aceste mașini acuma când e timpul cel mai favorabil pentru aceasta cu acăr descriere am împreună și descrierea pe larg alor 30 soiuri de galițe nobile, precum și locul importării acelor (soiurile aceste de galițe scumpe aduc foarte mare folos omului) să trimită 2 cor. la adresa de jos, pentru care sumă bagatelă vor primi francat următoarele:

1. Figurile originale alor 3 soiuri de mașini cu măsurile lor punctuale.

2. Modul de construire a acestor mașini, așezarea înăuntru a ouălor și termometrului.

3. Manipularea apei, ouălor și gradului de căldură — timpul aerizării.

4. Procedura în timpul ciocnirii.

5. Instruarea claponilor la rolul de mamă.

6. Nutrirea măiestrită a puilor pentru a-i crește iute.

7. Solurile galițelor nobile pe larg descise și prețurile acelor. (Aici se amintesc 30 de soiuri diferite împreună cu originea lor, cari se folosesc mai cu bun succes și cari aduc mai mult folos). Beluş (com. Bihor). Alesandru Chira, cantor prim. prof. de cant și muzică.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 7 Febr. 1908.

INCHIZAREA la 1 ORĂ:

Grâu pe Apr. 1908 (100 kg.)	23.80—23.82
Secară pe Apr.	20.26—20.28
Ovăs pe Apr.	15.92—15.94
Cuceruz pe Mai 1908	13.60—13.62

INCHIZAREA la 4 ORE:

Grâu pe Apr.	23.64—23.66
Secară pe Apr.	20.18—20.20
Ovăs pe Apr.	15.88—15.90
Cuceruz pe Mai 1908	13.60—13.62

Prețul cerealelor după 100 kg. a fost următorul:

Grâu		
pe Tisa	— — — —	22 K. 90—24 K. 60 fi
Din comitatul Albei	— 23 »	20—24 » — »
De Pesta	— — — —	22 » 60—24 » 30 »
Bănățenesc	— — — —	23 » 10—24 » — »
De Bacica	— — — —	23 » 40—24 » 25 »
Săcară	— — — —	20 » 10—20 » 20 »
Orzul de nutreț, cvallitatea I.	15 »	20—15 » 40 »
» de cvallitatea II	— 15 »	—15 » 20 »
Ovăs »	» I —	16 » 30—16 » 50 »
» »	» II —	15 » 90—16 » 20 »
Cuceruz vechiu	— »	— » — » — »
» nou	13 »	55—13 » 75 »

Poșta Redacției.

Diui Iacob Trif, Clud. Iți dorim noroc, dar anunțul (tipărit fiind la străini) nu se poate publica!

Redactor responsabil Ioan N. Iova.
Editor proprietar George Nichin.

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNEA SUMARĂ

1907.		ACTIV	
13 Ianuarie			
117208273	{ 82378273	Reserva metalică Aur . . .	95852613
855977	{ 34830000	" Trate Aur . . .	39770000
62728162		Argint și diverse monete . . .	
31612530	{ *) Impr. contra ef. publice . . .	8164000	
11999924	" " " " in cont curent	17920683	
15931524	Fonduri publice . . .		
3270121	Efectele fondului de rezervă		
5881372	" " amortisarea imob. și material		
612381	Imobili . . .		
36364	Mobilier și Mașini de Imprimerie . . .		
84562233	Cheltueli de Administrațiune		
—	Deposite libere . . .		
12502018	" " & provizoria . . .		
20466234	Compturi curinți . . .		
367667113	Copmturi de valori . . .		
12000000	PASIV		
22697129	Capital . . .		
3343012	Fond de rezervă . . .		
244937100	Fondul amortisării imobilelor și material		
—	Bilete de Bancă în circulațiune		
127639	Profituri și perderi . . .		
84562233	Dobânzi și beneficii diverse . . .		
—	Deposite de retras . . .		
—	" " " & provizoriu . . .		
367667113	Compturi curinți . . .		

1908.	
5 Ianuarie	12 Ianuarie
135808417	135622613
1069096	1142165
61637940	64799474
25507527	26084683
11999924	11999924
15638508	15638508
3243121	3243121
5928854	5928854
641023	641033
86781	101209
105393759	105937859
—	—
22515675	15360147
22641448	23050307
412112073	409549897
12000000	12000000
24574391	24574391
3603940	3603940
266483660	263295190
—	—
56323	138517
105393759	105937859
—	—
—	—
412112073	409549897

Scomptul 6%/. *) Dobânda 6 1/2%

Anunț.

La o distanță de 12 kilometri dela Lugoj se află de vinzare o moșie de 310 jughere katastrale din care jumătate adevă 150 jughere sunt acoperite cu pădure, iar ceialaltă jumătate se târsește la primăvară.

Moșia se cuprinde în pf. în două parcele, cari sunt încunjurate de 6 comune la distanță de circa 400 metri, deci e situată bine și la drumul de țară care o desparte în două părți.

Condițiunile de cumpărare sunt foarte avantajoase așa că cei cari doresc a avea un bun frumuseț acomodat atât pentru agricultură cât și pentru creșterea vitelor apoi ușor și ieftin, pot deveni proprietarii bunului ba chiar și aceia, cari l'al cumpăra pentru de a șpecula mai departe cu el încă fac o cumpărare foarte rentabilă, deci reflectanții serioși pot să se adreseze ori la administrațiunea ziarului nostru ori la dl Dr. Constantin Manea, avocat Lugoj, de unde pot primi informațiuni mai detaliate.

Un articolu căutat pentru

NEGUSTORI

în părțile locuite de români și sârbi este

BIRCA RASUCITA

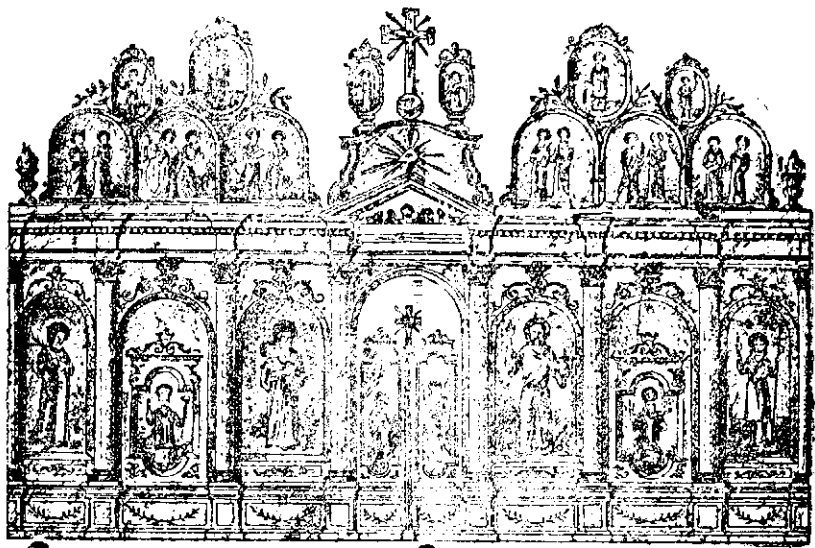
pentru ciucuri la oprege și pentru țesut de bra-ciri, catrințe și măsaie. Birca aceasta răsucită are glănț (luciu) de mătăasă și ieste tare căutată în multe locuri.

Cereți muste gratuit în 30 colori dela magazina de bircă a lui

Alexandru Kocsis, farbar în Németsbogsán.

Kelemen Márton,

atelier de altare și statui de lemn.
Győr, strada Andrássy 19.

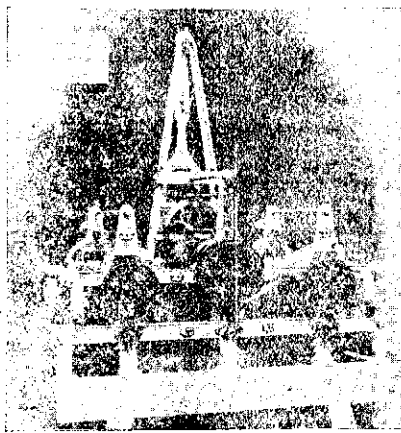

Lucrează altare în stil și străni, scaune de cuminecat, cristelnițe, icoane în relief, tronul Mariei, și tot felul de
● ● statui sfinte. ● ●

Plan și proiect de preț trimit cu
plăcere.

Iosif Grábner, Szombathely

Fabrică Ciasornice de turn,

cari se trag tot la 8 zile, pentru biserici, case comunale, castele și școli; cu mecanismul cel mai bun și mai nou și executare solidă. Pentru preoți și epitropi se dau și cu plă-tirea în rate.

• Trimit buget și pri-mesc repararea ciasor-nicelor de turn.

Pompe de fântâni artezice și artificiale

cu presiune înaltă și mică, cu toate sistemele.

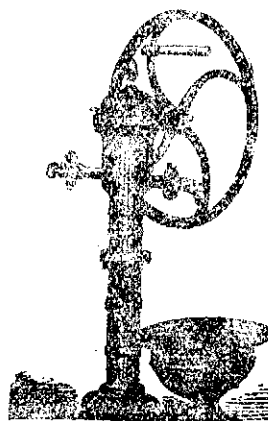
Aranjarea de părți constituante de pompe, motoare de îmblătit, de mori și agricole. Repararea basinelor de apă și a pompelor.

Jeszenovits Miklós

atelierul de pompe și mașini de fabrici, turnătorie.

Szabadka, régi Szénatér en.

Servim cu plăcere plauri și tabloul cheltuelilor.

„CIACOVANA“

institut de credit și economii, societate pe acții în Ciacova.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii «CIACOVANA» societate pe acții în Ciacova se convoacă și sunt rugați a participa la a

IV-a adunare generală ordinară

care se va ține Luni în 24 Februarie a. c. st. n. la ora 8 a. m. în școala conf. gr. or. rom. din Ciacova.

OBIECTELE ADUNARII.

1. Raportul direcțiunii și al comitetului de supraveghiere și stabilirea bilanțului.
2. Decidere asupra distribuirii profitului curat.
3. Darea absolutului direcțiunii și comitetului de supraveghiere pe anul 1907.
4. Alegerea a 1 membru în comitetul de supraveghere conform §-ului 44 din statut pe un period de 2 ani (1908 și 1909)
5. Propunerea direcțiunii referitoare la urcarea capitalului social dela 90.000 Cor. la 150.000 Cor.
6. Eventuale propuneri ivinde în senzul statutelor institutului.

Ciacova, la 31 Ianuarie 1908.

DIRECȚIUNEA.

Dispozițiuni statutare: *Vot decisiv în adunarea generală au acei acționari, cari înainte de adunarea generală deșun la cassa institutului acțiile lor dimpreună cu cuponii. — Acțiile se pot depune și la «Timișana» institut de credit și economii în Timișoara.*

ACTIVA.

CONTUL BILANȚULUI PE 1907.

PASIVA.

Cassa în numărar	6087 92	Capital social	90000 —
Escont de cambii 330616—		Fond de rezervă	9295 25
Cambii hipotecate 154947—	485563 —	Depuneri	194264 71
Hipotecă	124391 —	Reescont	293260 —
Efecte proprii	1835 —	Hipotecă cedată	49260 —
Interese de reescont anticipate 3023 56		Interese tranzitoare	4506 91
Inter. anticip.după împr. hipot. ced. 458 32	3481 88	Depozit de cassa	931 89
Casa institutului	36994 23	Creditori	3863 08
Mobiliar 1072 80		Dividendă neridicată	105 —
după 10 % amortizare 107 28	965 52	10% contribuție după int. capitalizate	252 36
Debitori	285 70	Profit curat	13865 05
	659604 25		659604 25

SPESE.

CONTUL PERDERE ȘI PROFIT.

VENITE.

Interese după depuneri 4717 50		Interese dela escont 23858 84	
» » reescont 22988 64		» » cambii hipotecate 10920 65	
» » hipotecă cedată 2965 99	30672 13	» » hipotecă 9719 48	
Contribuție: dare directă 1870 —		» » Cont Curent 41 05	44540 02
» după int. depuneri 463 41		Proviziuni și alte venite	9383 32
» comp. de timbru 55 98	2389 39	Venite dela efecte proprii și diverse	68 03
Spese: de cancel. tipărituri și încălzăm. 1135 71			
» proces 86 48			
» porto 235 33	1457 52		
Salare	4440 —		
Bani de cvartir	300 —		
Marce de prezență	560 —		
Chirie	200 —		
Amortizare de mobilier	107 28		
Profit curat	13865 05		
	53991 37		53991 37

Ciacova, la 31 Decembre 1907.

GEORGE BREBAN m. p.
director executiv.

IOAN PINCIU m. p.
președintele institutului.

TIBERIU G. NEDA m. p.
contabil.

DIRECȚIUNEA:

N. Diminescu m. p. Romulus Carabasiu m. p. Dr. Iuliu Coste m. p. Tima Albu m. p. Ioan Gruescu m. p. Constantin Diminescu m. p. Dimitrie Ilcău m. p.

Subsemnatul comitet am examinat conturile prezente și le-am aflat în regulă și în consonanță cu registrele institutului.

Ciacova la 31 Ianuarie 1908.

Comitetul de supraveghere:

AURELIU DRAGAN m. p.
președinte.

GEORGIU MUNTEAN m. p.

IOAN GRUESCU m. p.

TULIUS LEIMANN m. p.